

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ ΣΤΑ ΠΑΛΙΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1^ο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Αλεξανδρούπολης

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: ΜΑΡΙΑ ΒΡΥΖΑ

Σχολικό Έτος 2022-23

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- ▶ Κύριο θέμα: παραγωγική χρήση του λεξικού.
- ▶ Θεματικές ενότητες:
  - ▶ 1. Εξοικείωση με τη γραμμική διάταξη του λεξικού και των συμβόλων (οπτικός γραμματισμός)
  - ▶ 2. Αξιοποίηση της σχολικής, δημοτικής βιβλιοθήκης και του εργαστηρίου πληροφορικής του σχολείου
  - ▶ 3. Δημιουργική γραφή.

Ειδικοί στόχοι:

Να αναγνωρίζουν τα σύμβολα και τη γραμμική διάταξη του λεξικού.

Να χαρτογραφούν λέξεις(γραμματολογική και εννοιολογική προσέγγιση)

Να παράγουν είδη κειμένων με τη χρήση λεξικών.

Να βρίσκουν λέξεις σε διαφορετικούς τύπους λεξικών πχ σχολικού, ηλεκτρονικού, τσέπης κτλ.

Να γράψουν το δικό τους λεξικό.

Οι μαθητές εκφράζονται και με άλλους τρόπους , πέρα από τον γραπτό και προφορικό λόγο.

Παίζουν γλωσσικά, ομαδικά παιχνίδια που προάγουν τη δημιουργική, ελεύθερη έκφραση αλλά και την συνεργατική και ερευνητική μάθηση.

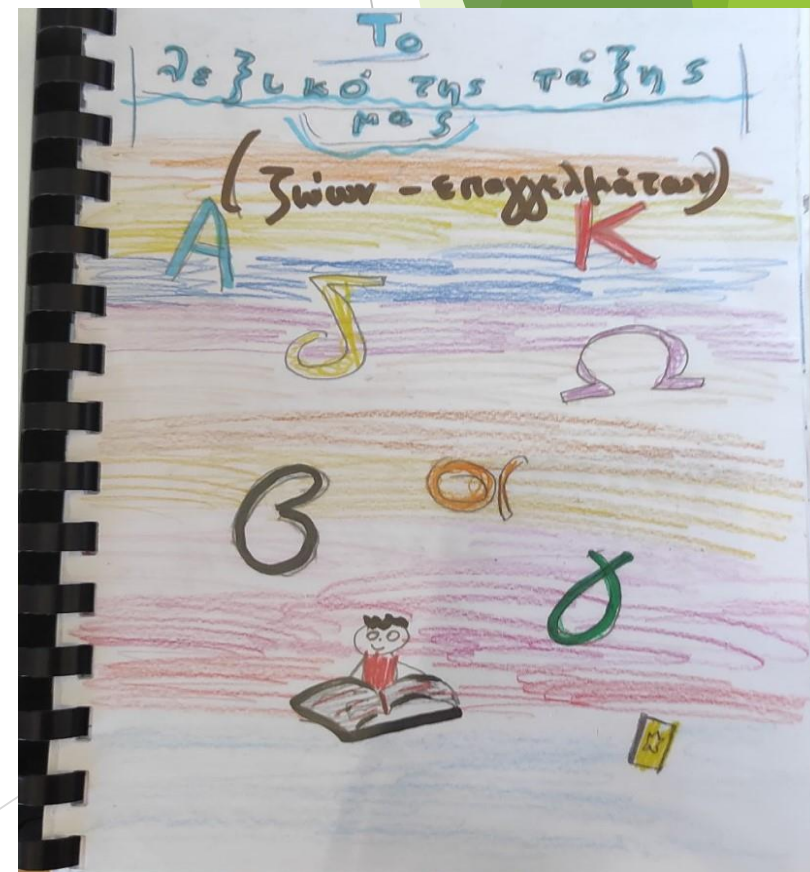
Ενδεικτικά: οι μαθητές εξασκούνται στο να βρίσκουν λέξεις με ευχέρεια: π.χ. Η εκπαιδευτικός διαβάζει μια τυχαία λέξη από το λεξικό. Οι μαθητές καλούνται ατομικά να βρουν τη λέξη και όποιος τη βρει πρώτος διαβάζει τον ορισμό. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται στο πλαίσιο ομάδων.

Οι δραστηριότητες, με αφορμή τους θεματικούς πίνακες του σχολικού λεξικού, αναπτύσσουν τη φαντασία των μαθητών, π.χ. οι ήρωες των παραμυθιών μπερδεύτηκαν.

Χαρτογραφούν λέξεις, χρησιμοποιούν διάφορα είδη λεξικού, εμπλουτίζουν κείμενα με χρήση συνώνυμων, αντίθετων, επιθέτων κ.ά.

Δημιουργούν ιστορίες με την τεχνική του φανταστικού διώνυμου και χρησιμοποιούν την τεχνική της πέτρας στη λίμνη, για να κάνουν ακροστιχίδες - ποιήματα.

Επισκέπτονται τη δημοτική βιβλιοθήκη και γράφουν το δικό τους λεξικό

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ. Δραστηριότητα για παραγωγή γραπτού λόγου με την τεχνική του «Φανταστικού Διώνυμου» (Τζ. Ροντάρι)

Πηγή εικόνας: Ευθυμίου κ.ά Εικονογραφημένο λεξικό α, β, γ Δημοτικού «Διόφαντος»
Λ.Βαρβαρούση εικονογράφος

Γράψε τις λέξεις εδώ και σκέψου μια φανταστική ιστορία. Οι λέξεις που θα σκεφτείς δεν θα έχουν καμία σχέση μεταξύ τους, ώστε η ιστορία σου να έχει περισσότερο ενδιαφέρον.

Επίσκεψη στη Δημοτική Βιβλιοθήκη

Ενημέρωση για τα είδη του λεξικού

. Ποιο είναι το μόνο μέρος
στον κόσμο που βρίσκω το
σήμερα πριν από το χθες;

Το λεξικό..μπορεί να
είναι τσέπης , αγγλοελληνικό,
θεματικό κτλ. (parentshub.gr)

Λύσαμε γρίφους και τους συνδέσαμε με παιχνίδια
χρησιμοποιώντας το λεξικό

- ▶ Έρευνα της Marcy Zipke
- ▶ [https://doi.org/10.1598/
RT.62.2.4](https://doi.org/10.1598/RT.62.2.4)

- ▶ Οι γρίφοι αποτελούν σημαντικό εκπαιδευτικό εργαλείο, με υψηλή εκπαιδευτική αξία.

ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΓΡΙΦΩΝ

- ▶ Όπως οι άλλες σπαζοκεφαλιές, έτσι και οι μαθηματικοί γρίφοι για παιδιά δημοτικού αναπτύσσουν τη μαθηματική σκέψη. Τα παιδιά μπαίνουν στη διαδικασία να συγκεντρωθούν περισσότερο και να εστιάσουν σε αυτό που τους ζητείται μέσα από μια διαδικασία ευχάριστη και παιγνιώδη
- ▶ Επιπροσθέτως, συνδέονται με την ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων.

Σημαντικό να διαβάζουν τα ίδια τα παιδιά τον γρίφο, (κατανόηση περιεχομένου)

Συνδυάσαμε το λεξικό με τους γρίφους ώστε...

...να αναπτύξουμε:

Τη φαντασία

Το λεξιλόγιο

Την συνεργατική επίλυση
προβλημάτων

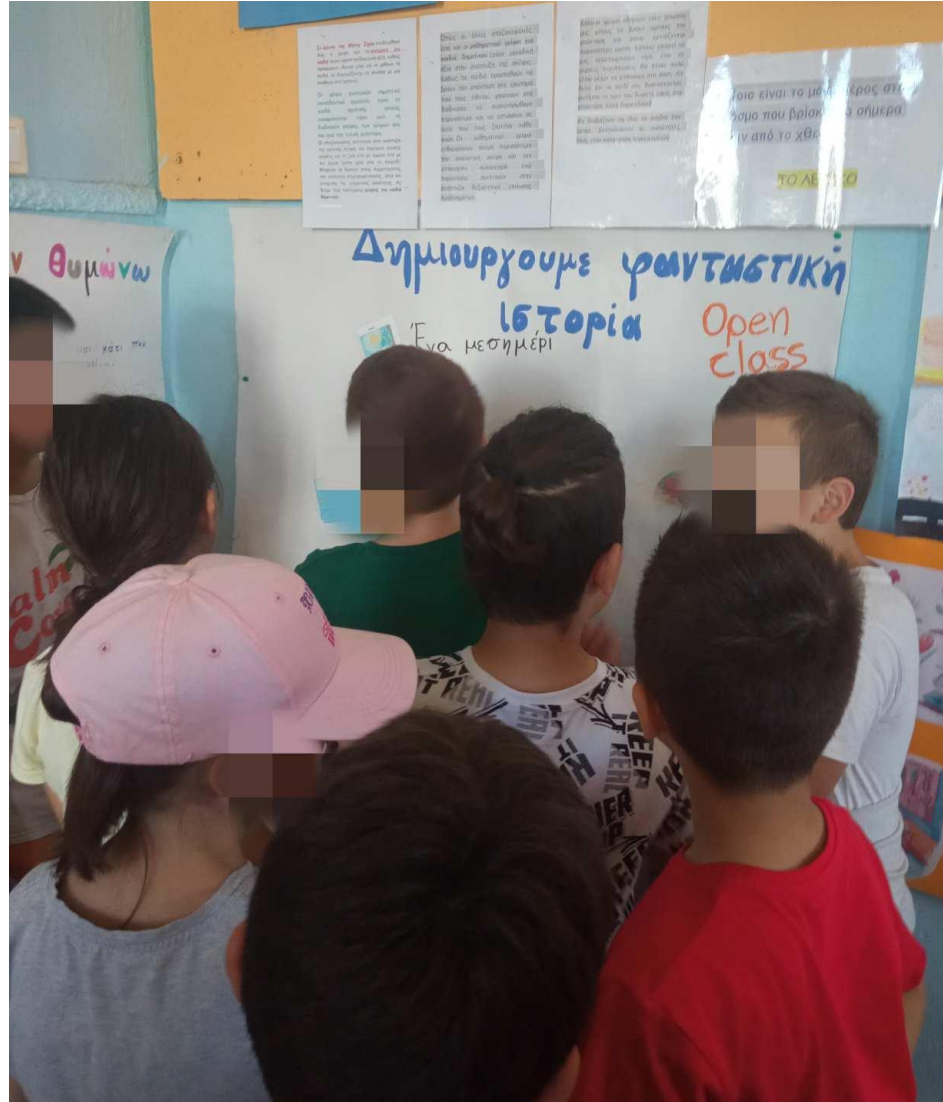
Το αισθητικό κριτήριο

Την ορθογραφία

- ▶ Οι απαντήσεις των γρίφων μπορούν να αλληλεπιδράσουν με εικόνες από τις θεματικές σελίδες του λεξικού ή ανεξάρτητα και με άλλες εικόνες και να δημιουργήσουμε φανταστικές ιστορίες, τις οποίες θα διορθώσουμε ορθογραφικά με τη βοήθεια λεξικών, θα τις συμπληρώσουμε με επίθετα, με πλουσιότερο λεξιλόγιο, θα δώσουμε ένα διαφορετικό τέλος από αυτό που σκεφτήκαμε αρχικά, θα εικονογραφήσουμε, θα ονειρευτούμε!!!

Στις 9/6/2023 στη διάρκεια του open day του 1^{ου} Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου Αλεξανδρούπολης , κάναμε ένα open class με υποδοχή άλλων τμημάτων του σχολείου ώστε να παρουσιάσουμε τη δουλειά μας και να δημιουργήσουμε φανταστικές ιστορίες με τη χρήση του λεξικού.

Παρουσιάσαμε στους γονείς της τάξης τη δουλειά των μαθητών και τους δώσαμε την ευκαιρία να μάθουν την αξία των γρίφων και πώς αυτοί μπορούν να συνδυαστούν με το λεξικό σε δημιουργικές ομαδικές εργασίες.

Κατασκευάσαμε σελιδοδείκτες - τερατάκια για να μας συντροφεύουν στο καλοκαιρινό μας διάβασμα

Ενδεικτικά φύλλα εργασίας

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες και έπρεπε πχ να βρουν την πρώτη λέξη που αρχίζει από ένα γράμμα, να συμπληρώσουν ακροστοιχίδες κ.ά

